

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนา ศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML): กรณีศึกษา กิ่งอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ มี วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสำรวจถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินการตาม โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML) ในกิ่งอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาปัจจัย ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการ โครงการพัฒนา ศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ในกิ่งอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อวิเคราะห์ ถึงความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนา ศักยภาพของหมู่บ้านและ ชุมชน (SML) และ 4) เพื่อสำรวจปัญหาข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงาน ตามโครงการพัฒนา ศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ในกิ่งอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริง โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในพื้นที่กิ่งอำเภอ คอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 395 คนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการและผู้มีความรู้ เกี่ยวกับโครงการและการพัฒนาชุมชน จำนวน 10 คน จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม สำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) ทำการวิเคราะห์ หาค่าการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (T – test) การทดสอบเอฟ (F – test) และ Chi-Square Tests โดยแบ่งเนื้อหาการนำเสนอออกเป็น 8 ส่วน คือ

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนที่ศึกษา

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

4.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ SML

4.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ตามโครงการพัฒนา ศักยภาพ ของหมู่บ้านและชุมชน (SML)

4.5 แนวทางการตัดสินใจคัดเลือกปัญหาและทำกิจกรรมหรือโครงการ SML ของ หมู่บ้าน

4.6 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานตามโครงการ

4.7 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

4.8 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการและผู้มีความรู้เกี่ยวกับ โครงการและการพัฒนาชุมชน

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนที่ศึกษา

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามตำบลที่ศึกษา

ตำบล	จำนวน	ร้อยละ
ดอยหล่อ	183	46.3
สองแคว	80	20.3
ยางคราม	74	18.7
สันติสุข	58	14.7
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตตำบลดอยหล่อ คิดเป็นร้อยละ 46.3 รองลงมาคือ ตำบลสองแคว คิดเป็นร้อยละ 20.3

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามขนาดของหมู่บ้าน

ขนาดหมู่บ้าน	จำนวน	ร้อยละ
หมู่บ้านขนาดใหญ่	14	3.5
หมู่บ้านขนาดกลาง	205	51.9
หมู่บ้านขนาดเล็ก	176	44.6
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้อยู่ในหมู่บ้านขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาคือ หมู่บ้านขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 44.6

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	223	56.5
เพศหญิง	172	43.5
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.5 และ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.5

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละจำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 - 30 ปี	41	10.4
31 - 40 ปี	94	23.8
41 - 50 ปี	169	42.8
51 ปีขึ้นไป	91	23.0
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี เท่ากับผู้ที่มีช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.8

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	223	56.5
มัธยมศึกษา	135	34.2
อนุปริญญา	24	6.1
ปริญญาตรี	9	2.3
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.3
อื่นๆ	3	0.8
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 56.5 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.2

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักศึกษา	13	3.3
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4	1.0
ค้าขาย/ธุรกิจ	86	21.8
พนักงานเอกชน	12	3.0
เกษตรกร	161	40.8
อื่นๆ	119	30.1
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองลงมาคือ อาชีพอื่นๆ (รับจ้างทั่วไป, ธุรกิจส่วนตัว, ว่างาน) คิดเป็นร้อยละ 30.1

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละจำแนกตามตำแหน่งทางสังคม

ตำแหน่งทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	117	29.6
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	54	13.7
หัวหน้าครัวเรือน	92	23.3
กรรมการหมู่บ้าน	29	7.3
สมาชิก อ.บ.ต.	12	3.1
อื่นๆ	91	23.0

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 29.6 รองลงมาคือเป็นหัวหน้าครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.3

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับรายได้

ระดับรายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,500 บาทต่อเดือน	24	6.1
1,501 – 3,500 บาทต่อเดือน	182	46.1
3,501 – 6,000 บาทต่อเดือน	116	29.4
6,001 – 15,000 บาทต่อเดือน	63	15.9
15,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน	10	2.5
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับรายได้ ระหว่าง 1,501 – 3,500 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมาคือ ระหว่าง 3,501 – 6,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 29.4

4.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ SML

4.3.1 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ SML

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ SML

ข้อความ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) เป็นโครงการที่รัฐบาลจัดสรรงบประมาณมาให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนโดยตรง	384	97.2	11	2.8
2. โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ให้ประชาชนมีอิสระในการเสนอปัญหา ระดมความคิด แต่ให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาให้	55	13.9	340	86.1
3. โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ให้ส่วนราชการมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุนแก่ประชาชนเท่านั้น	372	94.2	23	5.8
4. เป้าหมายสำคัญของโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) เป็นการให้งบประมาณเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่มหรือปัญหารายบุคคลก็ได้	245	62.0	150	38.0
5. โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) เป็นการแก้ไขปัญหาและสร้างประโยชน์ส่วนรวมของหมู่บ้านและชุมชน	385	97.5	10	2.5
6. ในแต่ละหมู่บ้านกำหนดวันประชุมประชาคมจะต้องปิดประกาศให้ทุกคนทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 3 วัน	318	80.5	77	19.5
7. ในวันจัดการประชุมประชาคมของหมู่บ้านจะต้องมีคนเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	377	95.4	18	4.6

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อความ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8. คณะทำงานของหมู่บ้านและชุมชน จะต้องได้รับการรับรองจากที่ประชุมมากกว่า 10 เสียง	44	11.1	351	88.9
9. ผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องเป็นคนไทย อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ไม่น้อยกว่า 6 เดือนและมีอายุ 18 ปีบริบูรณ์	37	9.4	358	90.6
10. คณะทำงานของหมู่บ้านจะต้องดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML)ที่ได้คัดเลือกไว้โดยวิธีประชาคมเท่านั้น	390	98.7	5	1.3
11. นายอำเภอจะต้องแจ้งสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ให้ส่งอาสา SML หรือผู้แทนลงพื้นที่ให้ความรู้หรือร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมประชาคม	369	93.4	26	6.6
12. การคัดเลือกผู้รับผิดชอบในการจัดซื้อจัดจ้างเป็นหน้าที่ของ คณะทำงานของหมู่บ้านและชุมชน	351	88.9	44	11.1
13. ผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการ SML ไม่สามารถแต่งตั้งคนนอกได้ นอกจากคณะทำงานของหมู่บ้านเท่านั้น	37	9.4	358	90.6
14. เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 1 ปี คณะทำงานของหมู่บ้านจะต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อ สำนักงาน SML	386	97.7	9	2.3
15. คณะทำงานของหมู่บ้านและชุมชน มีวาระการทำงาน 2 ปี	364	92.2	31	7.8
16. ทุกปีต้องมีการประชุมเพื่อรับรองการทำงานเป็นรายบุคคล	328	83.0	67	17.0
17. คณะทำงานของหมู่บ้านและชุมชนไม่มีสิทธิเสนอปัญหาความต้องการที่จะทำโครงการ ต่อที่ประชุม	263	66.6	132	33.4

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อความ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
18. การคัดเลือกปัญหา / ความต้องการต้องจัดประชุมชาวบ้านทุกคนในหมู่บ้าน	348	88.1	47	11.9
19. การเสนอปัญหาและความต้องการแต่ละปัญหาจะต้องมีผู้รับรองสนับสนุนอย่างน้อย 5 คน	52	13.2	343	86.8
20. ปัญหาและความต้องการจะต้องไม่นำเงินไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนกุ่ม	341	86.3	54	13.7
21. โครงการ SML ของหมู่บ้านท่านต้องคัดเลือกจากปัญหาความต้องการของคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน	382	96.7	13	3.3
22. โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) เป็นโครงการที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างประโยชน์ต่อส่วนรวมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวันของคนในหมู่บ้าน	368	93.2	27	6.8
23. โครงการ SML ของหมู่บ้านเป็นการแก้ไขปัญหที่จำเป็นเร่งด่วนทุกอย่างที่ชาวบ้านส่วนใหญ่เดือดร้อน	360	91.1	35	8.9
24. ต้องกำหนดผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่ายบัญชีจำนวนอย่างน้อย 3 คน	374	94.7	21	5.3
25. โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ต้องเป็นโครงการที่คนในหมู่บ้านเป็นผู้ทำกันเองได้ทั้งหมดเท่านั้น	108	27.3	287	72.7
26. ผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่ายบัญชีต้องประกอบด้วยคณะทำงานอย่างน้อย 2 คน	66	16.7	329	83.3
รวม	7,104	69.2	3,166	30.8

ผู้วิจัยได้แบ่งระดับความรู้ความเข้าใจจากระดับคะแนนที่ได้ดังนี้

คะแนน 0 % - 25 %	ถือว่ามีความรู้น้อยมาก
คะแนน 26 % - 50 %	ถือว่ามีความรู้ค่อนข้างน้อยถึงปานกลาง
คะแนน 51 % - 75 %	ถือว่ามีความรู้ปานกลางถึงค่อนข้างมาก
คะแนน 76 % - 100 %	ถือว่ามีความรู้มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า มีข้อคำถามจำนวน 26 ข้อ มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 395 คนส่วนใหญ่สามารถตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 69.2 ตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 30.8 จึงสรุปได้ว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางถึงค่อนข้างมาก

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ข้อคำถามที่ตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อ 10 คณะทำงานของหมู่บ้านจะต้องดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML)ที่ได้คัดเลือกไว้โดยวิธีประชามชนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 98.7 และข้อคำถามที่ตอบผิดมากที่สุด คือ ข้อ 9 ผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องเป็นคนไทย อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ไม่น้อยกว่า 6 เดือนและมีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ และข้อ 13 ผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการ SML ไม่สามารถแต่งตั้งคนนอกได้ นอกจากคณะทำงานของหมู่บ้านเท่านั้น มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 90.6

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับคะแนนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ SML

ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
คะแนนเท่ากับและต่ำกว่า 13 คะแนน	9	2.3
8 คะแนน	2	0.5
9 คะแนน	2	0.5
10 คะแนน	2	0.5
11 คะแนน	1	0.3
13 คะแนน	2	0.5
คะแนนตั้งแต่ 14 คะแนนขึ้นไป	386	97.7
14 คะแนน	6	1.5
15 คะแนน	10	2.5
16 คะแนน	28	7.1
17 คะแนน	79	20.0

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
18 คะแนน	104	26.3
19 คะแนน	103	26.1
20 คะแนน	37	9.4
21 คะแนน	13	3.3
22 คะแนน	4	1.0
23 คะแนน	2	.5
รวม	395	100.0

ผู้วิจัยได้แบ่งระดับความรู้ความเข้าใจจากระดับคะแนนที่ได้ดังนี้
 คะแนนเท่ากับและต่ำกว่า 13 คะแนน ถือว่ามีความรู้ความเข้าใจน้อย
 คะแนนตั้งแต่ 14 คะแนนขึ้นไป ถือว่ามีความรู้ความเข้าใจปานกลางถึงมาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจมากเกี่ยวกับการ
 ดำเนินงานตามโครงการ SMLปานกลางถึงมาก ร้อยละ 97.7 ส่วนผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย
 มีร้อยละ 2.3

4.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML)

ตารางที่ 4.11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามโครงการ SML

ขั้นตอน	ระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มาก/ทุกครั้ง	ปานกลาง/บางครั้ง	น้อย/นานๆครั้ง			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการประชุมประชาคมของหมู่บ้าน	132 (33.4)	195 (49.4)	68 (17.2)	2.16	0.69	ปานกลาง
2. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมประชาคมของหมู่บ้านเรื่องโครงการ SML	187 (47.3)	161 (40.8)	47 (11.9)	2.35	0.68	มาก
3. ท่านเข้าร่วมในการเสนอชื่อหรือมีส่วนคัดเลือกคณะทำงานโครงการ SML ของหมู่บ้าน	104 (26.3)	193 (48.9)	98 (24.8)	2.02	0.72	ปานกลาง
4. ท่านได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะปัญหาความต้องการในที่ประชุมของหมู่บ้าน	96 (24.3)	182 (46.1)	117 (29.6)	1.95	0.73	ปานกลาง
5. ท่านยกมือสนับสนุนหรือคัดค้านปัญหา ความต้องการ ที่มีผู้เสนอในที่ประชุม	106 (26.8)	142 (35.9)	147 (37.2)	1.90	0.79	ปานกลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ขั้นตอน	ระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มาก/ทุก ครั้ง	ปาน กลาง/ บางครั้ง	น้อย/ นานๆ ครั้ง			
6. ท่านได้ร่วมพิจารณาคัดเลือกปัญหา ความต้องการของหมู่บ้านเพื่อนำมา กำหนดเป็น โครงการ SML ของ หมู่บ้าน	98 (24.8)	228 (57.7)	69 (17.5)	2.07	0.65	ปานกลาง
7. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียด แต่ละขั้นตอนของการจัดทำโครงการ SML ก่อนตัดสินใจร่วมจัดทำโครงการ SML ของหมู่บ้าน	118 (29.9)	197 (49.9)	80 (20.3)	2.10	0.70	ปานกลาง
8. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามโครงการ SML ของหมู่บ้าน	96 (24.3)	161 (40.8)	138 (34.9)	1.89	0.76	ปานกลาง
9. ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของ โครงการ SML ของหมู่บ้าน	94 (23.8)	137 (34.7)	164 (41.5)	1.82	0.79	ปานกลาง
10. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ จ่ายเงินของโครงการ SML ของหมู่บ้าน	67 (17.0)	82 (20.8)	246 (62.3)	1.55	0.77	น้อย
11. ท่านมีส่วนร่วมในการหาเงิน งบประมาณมาสนับสนุนโครงการ SML จากแหล่งอื่น	48 (12.2)	89 (22.5)	258 (65.3)	1.47	0.70	น้อย
12. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุม ค่าใช้จ่ายหรือดูรายรับรายจ่ายเงิน โครงการ SML	59 (14.9)	81 (20.5)	255 (64.6)	1.50	0.74	น้อย
13. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง หรือรับทราบหลักการจัดซื้อจัดจ้าง ตามโครงการ SML	68 (17.2)	103 (26.1)	224 (56.7)	1.61	0.76	น้อย

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ขั้นตอน	ระดับการมีส่วนร่วม			\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มาก/ทุก ครั้ง	ปาน กลาง/ บางครั้ง	น้อย/ นานๆ ครั้ง			
14. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง โครงการ SML ของหมู่บ้าน	68 (17.2)	100 (25.3)	227 (57.5)	1.60	0.77	น้อย
15. ท่านมีส่วนร่วมในการรับทราบผลการดำเนินงานโครงการ SML ของหมู่บ้านเป็นระยะๆ	118 (29.9)	183 (46.3)	94 (23.8)	2.06	0.73	ปานกลาง
16. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ	90 (22.8)	124 (31.4)	181 (45.8)	1.77	0.80	ปานกลาง
รวม				1.95	0.52	ปานกลาง

จากตาราง 4.11 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามโครงการ SML โดยภาพรวมมีระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.95

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยย่อย พบว่า มีระดับของการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการเข้าประชุมประชาคมของหมู่บ้านเรื่องโครงการ SML ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.35 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมมาก/ทุกครั้ง ร้อยละ 47.3
2. มีส่วนร่วมในการจัดการประชุมประชาคมของหมู่บ้าน ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.17 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง/บางครั้ง ร้อยละ 49.4
3. ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดแต่ละขั้นตอนของการจัดทำโครงการ SML ก่อนตัดสินใจร่วมจัดทำโครงการ SML ของหมู่บ้าน ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง/บางครั้ง ร้อยละ 49.9
4. ได้ร่วมพิจารณาคัดเลือกปัญหาความต้องการของหมู่บ้านเพื่อนำมากำหนดเป็นโครงการ SML ของหมู่บ้าน ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง/บางครั้ง ร้อยละ 57.7

5. มีส่วนร่วมในการรับทราบผลการดำเนินงานโครงการ SML ของหมู่บ้านเป็นระยะๆ ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง/บางครั้ง ร้อยละ 46.3
6. เข้าร่วมในการเสนอชื่อหรือมีส่วนคัดเลือกคณะกรรมการ SML ของหมู่บ้าน ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.02 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง/บางครั้ง ร้อยละ 48.9
7. ได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะปัญหาความต้องการในที่ประชุมของหมู่บ้าน ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.95 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง/บางครั้ง ร้อยละ 46.1
8. ยกมือสนับสนุนหรือคัดค้านปัญหา ความต้องการ ที่มีผู้เสนอในที่ประชุม ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.90 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อย/นานๆครั้ง ร้อยละ 37.2 และมีส่วนร่วมปานกลาง/บางครั้ง ร้อยละ 35.9
9. มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ SML ของหมู่บ้าน ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปานกลาง/บางครั้ง ร้อยละ 40.8
10. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของโครงการ SML ของหมู่บ้าน ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อย/นานๆครั้ง ร้อยละ 41.5 และมีส่วนร่วมปานกลาง/บางครั้ง ร้อยละ 34.7
11. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.77 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อย/นานๆครั้ง ร้อยละ 45.8 และมีส่วนร่วมปานกลาง/บางครั้ง ร้อยละ 31.4
12. มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างหรือรับทราบหลักการจัดซื้อจัดจ้างตามโครงการ SML ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.61 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อย/นานๆครั้ง ร้อยละ 56.7
13. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง โครงการ SML ของหมู่บ้าน ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อย/นานๆครั้ง ร้อยละ 57.5
14. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้จ่ายเงินของโครงการ SML ของหมู่บ้าน ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.55 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อย/นานๆครั้ง ร้อยละ 62.3
15. มีส่วนร่วมในการควบคุมค่าใช้จ่ายหรือดูรายรับรายจ่ายเงินโครงการ SML ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อย/นานๆครั้ง ร้อยละ 64.6
16. มีส่วนร่วมในการหาเงินงบประมาณมาสนับสนุนโครงการ SML จากแหล่งอื่น ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.47 โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อย/นานๆครั้ง ร้อยละ 65.3

4.5 แนวทางการตัดสินใจคัดเลือกปัญหาและทำกิจกรรมหรือโครงการ SML ของหมู่บ้าน

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละจำแนกตามการตัดสินใจคัดเลือกปัญหาและทำกิจกรรมหรือโครงการ SML ของหมู่บ้าน

กิจกรรมในโครงการ	ทำ		ไม่ทำ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประธานและคณะกรรมการได้เรียกประชุมประชาชนทุกคนในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้มาร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอปัญหาความต้องการต่อที่ประชุม	382	96.7	13	3.3	395	100.0
2. คณะกรรมการได้นำข้อเสนอที่ได้จากที่ประชุมทั้งหมดมาบันทึกในตารางร่วมกับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน	366	92.7	29	7.3	395	100.0
3. มีการร่วมกันจัดแบ่งกลุ่มของปัญหาเพื่อแบ่งแยกเป็นปัญหาส่วนรวมและปัญหาส่วนตัวอย่างชัดเจน	278	70.4	117	29.6	395	100.0

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าคณะกรรมการได้กระทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

ประธานและคณะกรรมการได้เรียกประชุมประชาชนทุกคนในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้มาร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอปัญหาความต้องการต่อที่ประชุม คิดเป็นร้อยละ 96.7

คณะกรรมการได้นำข้อเสนอที่ได้จากที่ประชุมทั้งหมดมาบันทึกในตารางร่วมกับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 92.7

มีการร่วมกันจัดแบ่งกลุ่มของปัญหาเพื่อแบ่งแยกเป็นปัญหาส่วนรวมและปัญหาส่วนตัวอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 70.4

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละจำแนกตามหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกปัญหาหรือความต้องการในโครงการ SML

หลักเกณฑ์	จำนวน	ร้อยละ
พิจารณาจากปัญหาว่าเป็นเรื่องส่วนรวมหรือส่วนตัว	11	2.8
ความจำเป็นที่ต้องแก้ไขความเดือดร้อนของคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านเป็นหลัก	233	59.0
ประโยชน์ที่จะได้รับกับคนในชุมชน/หมู่บ้านว่าคุ้มค่ากับการดำเนินโครงการหรือไม่เป็นหลัก	25	6.3
พิจารณาจากจำนวนเงินที่ต้องใช้เพื่อดำเนินกิจกรรมต้องใช้น้อยที่สุดเพื่อจะได้เหลือเงินมากๆ ไว้ทำกิจกรรมอื่น เป็นหลัก	8	2.0
พิจารณาจากวิธีการแก้ไขปัญหาหรือการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ SML ที่ประชาชนในหมู่บ้านทำเองได้ทั้งหมด	13	3.3
ใช้ทั้งหมดเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ	105	26.6
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้หลักเกณฑ์โดยพิจารณาจากความจำเป็นที่ต้องแก้ไขความเดือดร้อนของคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมาคือ ใช้ทั้งหมดเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ คิดเป็นร้อยละ 26.6

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านในโครงการ SML

หลักเกณฑ์	จำนวน	ร้อยละ
เป็นไปตามความต้องการของคนทั้งหมู่บ้าน	344	87.1
เป็นไปตามความต้องการของคนบางกลุ่มในหมู่บ้าน	49	12.4
เป็นไปตามความต้องการของคนส่วนน้อยในหมู่บ้าน	2	0.5
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การตัดสินใจในการคัดเลือกปัญหาหรือทำกิจกรรมโครงการ SML เป็นไปตามความต้องการของคนทั้งหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 87.1 รองลงมาคือ เป็นไปตามความต้องการของคนบางกลุ่มในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 12.4 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ การดำเนินการตามโครงการ SML ของหมู่บ้านในกิ่งอำเภอคอยหล่อ เป็นไปตามความต้องการของประชาชนเพียงบางส่วน

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของหมู่บ้านจำแนกตามโครงการ SML ที่ได้มีการดำเนินการแล้ว

จำนวนโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
1 โครงการ	34	62.9
2 โครงการ	11	20.4
3 โครงการ	8	14.8
4 โครงการ	1	1.9
รวม	54	100

จากตารางที่ 4.15 พบว่า หมู่บ้านส่วนใหญ่มีโครงการ SML ที่ได้ดำเนินการแล้วจำนวน 1 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 62.9 รองลงมาคือ 2 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.4 และ 2 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 14.8

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประโยชน์ของโครงการ SML

ประโยชน์ของโครงการ SML	จำนวน	ร้อยละ
เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในหมู่บ้านทั้งหมด	335	84.8
เป็นประโยชน์ต่อการทำมาหากินของคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน	55	13.9
เป็นประโยชน์ของผู้ประกอบอาชีพบางกลุ่มในหมู่บ้าน เฉพาะกลุ่ม เฉพาะบุคคล	5	1.3
รวม	395	100.0

จากตารางที่ 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในหมู่บ้านทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 84.8 รองลงมาคือ เป็นประโยชน์ต่อการทำมาหากินของคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 13.9

4.6 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานตามโครงการ

ปัญหาและอุปสรรค

1. การจัดสรรงบประมาณให้ในบางหมู่บ้านน้อยไปไม่เพียงพอกับความต้องการในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะบางหมู่บ้านเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยเร่งด่วนแต่งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอที่จะทำโครงการ ทางหมู่บ้านจึงต้องทำโครงการที่จำเป็นน้อยกว่าแต่งบประมาณเพียงพอแทน
2. ความไม่เข้าใจในบทบาท กรอบหน้าที่ของตนเอง และระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เงินในโครงการของคณะกรรมการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
3. ประชาชนบางคนยังไม่เข้าใจหน้าที่และบทบาทของตนเองทำให้บางส่วนไม่เข้าร่วมประชุมประชาคมทำให้มีผู้เข้าร่วมประชุมไม่ครบ 70 % ต้องจัดประชุมหลายครั้ง บางคนใช้ความคิดเห็นตัวเองทำลายซึ่งกันและกัน บางส่วนเห็นแก่ตัวไม่เสียสละเพราะเป็นโครงการใหม่
4. ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับในการใช้เงินของโครงการบางโครงการทำไม่ได้ เช่น ห้ามซื้อที่ดิน ทั้งที่ปัญหาที่สำคัญคือทางหมู่บ้านไม่มีที่ดินสาธารณะของหมู่บ้านจึงไม่สามารถจัดสร้างโรงเก็บของของหมู่บ้านได้ ซึ่งประชาชนบางส่วนเห็นว่าเป็นโครงการที่ไม่ให้ชาวบ้านบริหารจัดการกันเอง
5. คณะกรรมการไม่มีความกระตือรือร้นเพราะไม่ได้รับคำตอบแทน
6. ผู้นำชุมชนคิดว่าระเบียบไม่เปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไปมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานแต่พอเกิดปัญหาขึ้นกับ โครงการกำนันผู้ใหญ่บ้านจำเป็นต้องแก้ปัญหา

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นและควรจะมีงบประมาณต่อเนื่องจนกว่าหมู่บ้านและชุมชนจะแก้ปัญหาทุกปัญหาหมดไป
2. ควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการดำเนินงานในด้านบทบาท หน้าที่ของตนเอง และระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ SML
3. ควรแก้ไขระเบียบข้อบังคับในการใช้เงินโครงการ SML และเปิดโอกาสให้หมู่บ้านและชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆตามความต้องการของหมู่บ้านและชุมชนอย่างแท้จริงและเป็นไปตามจุดประสงค์ของโครงการ

4. ควรให้เจ้าหน้าที่ของรัฐช่วยเหลือแนะนำแนวทางการปฏิบัติให้มากกว่านี้
5. ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นความสำคัญของโครงการและให้รู้จักการเสียสละเพื่อส่วนรวมให้มากขึ้น
6. ควรเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในคณะกรรมการดำเนินการของโครงการ SML ของหมู่บ้านและชุมชน

4.7 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

4.7.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า

ประชาชนในกิ่งอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่มีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินโครงการ SML อยู่ในระดับปานกลาง

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมาเปรียบเทียบกับค่าที่กำหนด โดยใช้ค่าสถิติ (T-test) ในการทดสอบโดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 0.01

การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิ่งอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินโครงการ SML ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยที่ใช้ในการทดสอบไว้ที่ 1.67 ดังนั้นจึงได้กำหนดสมมติฐานทางสถิติไว้ดังนี้

H_0 : ประชาชนในกิ่งอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่มีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินโครงการในระดับต่ำกว่าปานกลาง ถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 1.67 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หรือ $H_0: \mu < 1.67$

H_1 : ประชาชนในกิ่งอำเภอคอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่มีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินโครงการในระดับปานกลาง ถ้าค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 1.67 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หรือ $H_0: \mu > 1.67$

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจากการให้คะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 4.11 โดยทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ยอมรับหรือที่ตั้งไว้คือ 1.67 โดยใช้ค่าสถิติ (T-test) และกำหนดค่าระดับความเชื่อมั่นที่ 0.01 ดังปรากฏในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบค่าสถิติที (T-test) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามโครงการ SML

(N=395)

ขั้นตอน	\bar{X}	S.D.	จำนวน	ค่าสถิติที (T-test)	ระดับนัยสำคัญ (Sig.)
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการประชุมประชาคมของหมู่บ้าน	2.16	0.69	395	14.095	0.00
2. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมประชาคมของหมู่บ้านเรื่องโครงการ SML	2.35	0.68	395	19.885	0.00
3. ท่านเข้าร่วมในการเสนอชื่อหรือมีส่วนคัดเลือกคณะทำงานโครงการ SML ของหมู่บ้าน	2.02	0.72	395	9.584	0.00
4. ท่านได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะปัญหาความต้องการในที่ประชุมของหมู่บ้าน	1.95	0.73	395	7.503	0.00
5. ท่านยกมือสนับสนุนหรือคัดค้านปัญหา ความต้องการ ที่มีผู้เสนอในที่ประชุม	1.90	0.79	395	5.658	0.00
6. ท่านได้ร่วมพิจารณาคัดเลือกปัญหา ความต้องการของหมู่บ้านเพื่อนำมา กำหนดเป็นโครงการ SML ของหมู่บ้าน	2.07	0.65	395	12.395	0.00

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ขั้นตอน	\bar{X}	S.D.	จำนวน	ค่าสถิติที (T-test)	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
7. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ รายละเอียดแต่ละขั้นตอนของการ จัดทำโครงการSML ก่อนตัดสินใจ ร่วมจัดทำโครงการSML ของหมู่บ้าน	2.10	0.70	395	12.061	0.00
8. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามโครงการ SML ของหมู่บ้าน	1.89	0.76	395	5.824	0.00
9. ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ของโครงการ SML ของหมู่บ้าน	1.82	0.79	395	3.846	0.00
10. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ จ่ายเงินของโครงการSML ของ หมู่บ้าน	1.55	0.77	395	-3.191	0.002
11. ท่านมีส่วนร่วมในการหาเงิน งบประมาณมาสนับสนุนโครงการ SMLจากแหล่งอื่น	1.47	0.70	395	-5.706	0.00
12. ท่านมีส่วนร่วมในการควบคุม ค่าใช้จ่ายหรือดูรายรับรายจ่ายเงิน โครงการSML	1.50	0.74	395	-4.454	0.00
13. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัด จ้างหรือรับทราบหลักการจัดซื้อจัด จ้างตามโครงการSML	1.61	0.76	395	-1.688	0.092

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ขั้นตอน	\bar{X}	S.D.	จำนวน	ค่าสถิติที (T-test)	ระดับนัยสำคัญ (Sig.)
14. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง โครงการ SML ของหมู่บ้าน	1.60	0.77	395	-1.883	0.060
15. ท่านมีส่วนร่วมในการรับทราบผลการดำเนินงานโครงการ SML ของหมู่บ้านเป็นระยะๆ	2.06	0.73	395	10.624	0.00
16. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ	1.77	0.80	395	2.485	0.013
รวม	1.95	0.52	395	7.205	0.00

จากตาราง 4.17 พบว่า ประชาชนในกิ่งอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินโครงการ SML โดยภาพรวมแล้ว พบว่า จากการทดสอบค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ในตารางกับค่าที่กำหนดไว้คือ 1.67 ปรากฏว่า ค่าที่คำนวณได้มีค่าสูงกว่าค่าที่กำหนดไว้ (1.67) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงถือว่ายอมรับ H_1 ปฏิเสธ H_0 หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ SML ในระดับปานกลาง

ดังนั้น สมมติฐานข้อ 1 จึงได้รับการยอมรับ

4.7.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ การศึกษา และตำแหน่งทางสังคมมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ของประชาชน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ผู้วิจัย ได้ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมีปัจจัยเดียว (One – Way Anova) ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งทางสังคม กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ SML ดังปรากฏในตาราง 4.18

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบค่าสถิติ F-test เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามโครงการ SML โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (N=395)

ปัจจัยส่วนบุคคล	การมีส่วนร่วม		ค่าสถิติ F-test	ระดับ นัยสำคัญ (Sig.)
	\bar{X}	S.D.		
อายุ				
18-30 ปี	1.76	0.77	2.17	0.09
31-40 ปี	1.76	0.74		
41-50 ปี	1.92	0.78		
51 ปีขึ้นไป	1.68	0.77		
รวม	1.81	0.77		
การศึกษา				
ประถมศึกษา	1.78	0.77	0.86	0.51
มัธยมศึกษา	1.82	0.81		
อนุปริญญา	1.88	0.61		
ปริญญาตรี	2.22	0.67		
สูงกว่าปริญญาตรี	1.00	0.00		
อื่นๆ	1.67	0.58		
รวม	1.81	0.77		
ตำแหน่งทางสังคม				
ไม่มีตำแหน่ง	1.49	0.69	27.30	0.00
มีตำแหน่ง	1.93	0.77		
รวม	1.81	0.77		

จากตารางที่ 4.18 เป็นผลการวิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งทางสังคม กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ SML พบว่า

ปัจจัยด้านอายุคือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ SML ไม่ต่างกัน คือทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ในด้านการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ SML ไม่แตกต่างกัน โดยทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

สำหรับปัจจัยด้านตำแหน่งทางสังคมคือกลุ่มที่มีตำแหน่งทางสังคมและไม่มีตำแหน่งทางสังคม พบว่า กลุ่มที่มีตำแหน่งทางสังคมมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการในระดับปานกลาง ขณะที่กลุ่มที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคมมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการในระดับน้อย โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig = 0.00)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อที่ 2 ได้รับการยอมรับเพียงบางส่วนเท่านั้น

4.7.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า

ขนาดของหมู่บ้านมีผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกปัญหาและทำกิจกรรมที่เป็นไปตามความต้องการของคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ ไคสแควร์โดยใช้ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ดังนี้

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามโครงการ SML

ขนาดของหมู่บ้าน	การตัดสินใจคัดเลือกปัญหา						รวม
	ปัญหาส่วนรวม/ส่วนตัว	ความจำเป็นของคนส่วนใหญ่	ประโยชน์/ความคุ้มค่า	จำนวนเงิน	วิธีการแก้ไขปัญหา	ใช้เกณฑ์ทั้งหมด	
ใหญ่	0 (0.00)	8 (57.14)	1 (7.14)	0 (0.00)	3 (21.43)	2 (14.28)	14 (3.54)
กลาง	7 (3.41)	111 (54.15)	17 (8.29)	2 (0.98)	3 (1.46)	65 (31.71)	205 (51.90)
เล็ก	4 (2.27)	114 (64.77)	7 (3.98)	6 (3.41)	7 (3.98)	38 (21.59)	176 (44.56)
รวม	11 (2.78)	233 (58.99)	25 (6.33)	8 (2.03)	13 (3.29)	105 (26.58)	395 (100.00)

Chi-Square = 29.33 Significance = 0.00

จากตาราง 4.19 พบว่า ขนาดของหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจคัดเลือกปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ หมู่บ้านขนาดเล็กจะตัดสินใจโดยใช้ความจำเป็นของคนส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 64.77 ในขณะที่หมู่บ้านขนาดกลางใช้เกณฑ์นี้ตัดสินใจเพียงร้อยละ 54.15 (แตกต่างกันร้อยละ 10กว่า) แต่กลับใช้เกณฑ์ทั้งหมดร้อยละ 31.71

ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของหมู่บ้านกับการดำเนินกิจกรรมตามความต้องการ
ของประชาชน

(N=395)

ขนาดของหมู่บ้าน	กิจกรรมตามความต้องการ			รวม
	คนทั้งหมู่บ้าน	คนบางกลุ่ม	คนส่วนน้อย	
ใหญ่	2 (14.29)	12 (85.71)	0 (0.00)	14 (3.54)
กลาง	181 (88.29)	22 (10.73)	2 (0.98)	205 (51.90)
เล็ก	161 (91.48)	15 (8.52)	0 (0.00)	176 (44.56)
รวม	344 (87.09)	49 (12.40)	2 (0.51)	395 (100.00)

Chi-Square = 74.05 Significance = 0.00

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ขนาดหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการดำเนินกิจกรรมตามความต้องการของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือหมู่บ้านขนาดใหญ่จะตัดสินใจดำเนินกิจกรรมตามความต้องการของคนทั้งหมู่บ้านเพียงร้อยละ 14.29 ขณะที่หมู่บ้านขนาดกลางและขนาดเล็กกลับตัดสินใจดำเนินกิจกรรมตามความต้องการของคนทั้งหมู่บ้านสูงถึงร้อยละ 88.29 และร้อยละ 91.48 ตามลำดับแต่หมู่บ้านขนาดใหญ่กลับตัดสินใจตามความต้องการของคนบางกลุ่มสูงถึงร้อยละ 85.71

ดังนั้น สมมติฐานข้อ 3 จึงได้รับการยอมรับ

4.7.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า

การดำเนินการตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ของหมู่บ้านในกิ่งอำเภอดอยหล่อ เป็นไปตามความต้องการของประชาชนเพียงบางส่วน

จากตารางที่ 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การตัดสินใจในการคัดเลือกปัญหาหรือทำกิจกรรมโครงการ SML เป็นไปตามความต้องการของคนทั้งหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 87.1 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

ดังนั้น สมมติฐานข้อ 4 จึงได้รับการปฏิเสธ

4.8 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการและผู้มีความรู้เกี่ยวกับโครงการและการพัฒนาชุมชน

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการและผู้มีความรู้เกี่ยวกับโครงการและการพัฒนาชุมชน ส่วนใหญ่เห็นว่า

1. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและวิธีการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML) อยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ที่ไปร่วมประชุมชี้แจง ศึกษาเอกสารที่รัฐแจก และได้รับความรู้จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการโดยตรง

2. โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML) ก่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการดำเนินโครงการนี้ขึ้น เพราะประชาชนมีโอกาสมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการทำงาน เช่น แสดงความคิดเห็น ดำเนินงานโครงการ ตรวจสอบติดตาม และตัดสินใจในทุกขั้นตอนของโครงการ

3. การตัดสินใจในการจัดทำโครงการ SML ของหมู่บ้านสามารถตอบสนองความต้องการของหมู่บ้านและชุมชนได้เกือบทุกหมู่บ้านเพราะประชาชนในหมู่บ้านเป็นผู้ตัดสินใจดำเนินการตามโครงการเอง

4. โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML) สามารถแก้ไขปัญหาในหมู่บ้านและชุมชนได้บางส่วน แต่เป็นโครงการที่ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพของหมู่บ้านในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองมากขึ้น

5. ปัญหาที่สำคัญ คือ

5.1 งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้น้อยเกินไปจึงมีข้อจำกัดในการแก้ปัญหา เช่น บางปัญหาเป็นปัญหาที่สำคัญมากกว่าแต่จำเป็นต้องทำโครงการที่ใช้งบประมาณน้อยกว่า

5.2 ผู้นำบางส่วนไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการดำเนินโครงการ

5.3 บุคลากรที่ส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนไม่เพียงพอ และอาสาสมัครบางคนที่เป็นผู้ให้ความรู้ยังไม่เข้าใจโครงการเพียงพอและยังไม่เข้าใจชุมชน

6. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML)

6.1 รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นและควรจัดสรรงบประมาณต่อเนื่อง

6.2 ควรมีเกณฑ์การกำหนดขนาดของหมู่บ้านให้สัมพันธ์กับงบประมาณที่จัดสรร เช่น อาจจะแยกขนาดของหมู่บ้านให้มากขึ้น หรือมีการพิจารณางบประมาณจากความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนนั้นๆ น่าจะเป็นการแก้ปัญหาในชุมชนได้อย่างแท้จริง

6.3 ควรแก้ไขกำหนดการสิ้นสุดโครงการตามปีงบประมาณ ควรให้หมู่บ้านและชุมชนวางแผนการสิ้นสุดโครงการ ตามความพร้อมของชุมชน

6.4 ควรจะมีมาตรการส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของโครงการ เสียสละเพื่อส่วนรวมมีบทบาทในการจัดทำประชาคมมีความกล้าในการเสนอความคิดเห็นและการแสดงออกให้มากขึ้น

6.5 ควรจะมีกฎหมายรองรับอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน(SML)

6.6 ควรจะมีการอบรมให้ความรู้หรือทำความเข้าใจ กับบุคลากรที่จะไปให้ความรู้ส่งเสริม หรือให้คำปรึกษาแก่ประชาชน คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ ให้เข้าใจเป็นอย่างดี